

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра менеджменту

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІДЕРСТВО ТА КОМАНДОТВОРЕННЯ»</p> <p>Галузь знань - 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність - 201 «Агрономія» Освітня програма - «Агрономія»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	8
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Хахула Лариса Петрівна Посада: доцент кафедри менеджменту Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 69 ауд. (кафедра менеджменту). E-mail: valerii.khakhula@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380971522411</p>
Опис дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Лідерство та командотворення» займає фундаментальне місце в схемі вивчення основ агрономії. Дисципліна відноситься до циклу професійної та практичної підготовки, буде корисна майбутнім агрономам, в яких закладений колосальний інтелектуальний і творчий потенціал, що залежить, в першу чергу, від їх лідерських якостей і вмінь створити ефективне ділове партнерство у своїй діяльності. Саме від керівника-лідера залежить життєвий строк його справи: від його вміння керувати, приймати рішення, взаємодіяти з людьми, передбачити ситуацію. Таким чином, отримання знань за дисципліною «Лідерство та командотворення» дасть змогу пізнати особливості типів та інструментів лідерства, забезпечити тривале ділове партнерство з різними економічними суб'єктами та стане потужним інструментом забезпечення ефективної професійної діяльності.</p>

Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Лідерство та командотворення» базується на знаннях сутності категорій та законів, які вивчає дана дисципліна та безпосередньо пов'язана з іншими науками, зокрема, «Вступ до спеціальності» та «Підприємництво, економіка та менеджмент аграрного виробництва», тощо.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть бути використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання, так і інтерактивних навчальних технологій.
Очікувані результати навчання	РН 2.1. Вміти розвивати та самовдосконалювати професійно важливі якості керівника команди. РН 2.2. Вміти визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. РН 3.1. Вміти формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички для розв'язання проблемних і конфліктних ситуацій в організації. РН 3.2. Вміти працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань у галузі агрономії. РН 10.1. Знати основні принципи лідерства й командотворення під час професійної діяльності у галузі агрономії. РН 10.2. Знати основні етапи формування команди, процеси внутрішньої динаміки команди при переході від одного етапу розвитку до іншого. РН 10.3. Вміти виконувати функціональні обов'язки в групі та володіти методами ефективного командотворення. РН 10.4. Вміти пояснювати значення лідерства для досягнення успіху в професійній діяльності.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1. Лідерство та етичні засади ділових стосунків.</i> Тема 1.1. Вступ до теорії і практики формування лідера. Тема 1.2. Структура лідерства та теорії його походження. Тема 1.3. Харизматичне лідерство. Тема 1.4. Лідери нового покоління. Тема 1.5. Стили лідерства. Тема 1.6. Гендерні аспекти лідерства. Тема 1.7. Лідерство в молодіжних колективах. <i>Змістовий модуль 2. Корпоративна культура та тимбілдінг.</i> Тема 2.1. Предмет корпоративної культури. Тема 2.1. Тімбілдінг. Тема 2.3. Культура управління як елемент корпоративної культури та тимбілдінгу. Тема 2.4. Основи роботи в команді. Методика тимбілдінгу.
Методи навчання	У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій. Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office

	<p>PowerPoint, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з аналізом історій і ситуацій, конференцій; ділових та рольових ігор, мозкового штурму, круглих столів, портфоліо, презентацій, полілогу, дослідження бібліографічних довідок обраних лідерів, тренінгових вправ з тимблдингу, виконання групових проєктів. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram, інформаційне забезпечення в системі АСУ.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, дисциплінованість, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вербовська Л. С., Боднар Г.Ф., Микитюк Н.Є. Технології лідерства в організації: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 80 с. https://nung.edu.ua/sites/default/files/2022-01/KL%20TLO_2021.pdf 2. Войтко С. В. Лідерство та антикризовий менеджмент : підручник. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 165 с. https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/112e23a7-d655-4472-9287-03d508177a68/content 3. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. https://salo.li/3BbfdC2 4. Лугова, В. М. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс]: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 211 с. https://salo.li/B2F0Dc6 5. Психологія тимблдингу: навчальний посібник / За заг. ред. Романовського О. Г., Калашникової С. В. Харків: Друкарня Мадрид, 2017. 92 с. https://salo.li/56af799 6. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/620d1bfe-e281-4652-93d5-34023456b9f3/content 7. Хахула Б.В., Хахула Л.П. Лідерство та командотворення: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни

студентами освітнього ступеня (ОС) «Бакалавр» усіх форм навчання. Біла Церква, 2023. 110 с. *Бібліотечне зібрання кафедри менеджменту БНАУ.*

Додаткова література

8. Аппело Юрген Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Фабула, 2019. 464 с. https://kniga.biz.ua/ua/book-agile-menedzhment-30-0025731.html?srsltid=AfmBOopVlXrO_cLXOrTa6aIXsnAgqjr0GVG_Q_yZwLWyeITqKbKA2ayO

9. Адізес І. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати? Київ: Наш формат, 2017. 288 с. <https://kniga.biz.ua/ua/book-idealnii-kerivnik-chomu-nim-nemozhливо-stati-007405.html?srsltid=AfmBOoqlWOGrtvXdWRAsfpfirSJpTlhpgqGS-zygG3PiXnVfeolQJCVe>

10. Адізес І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. Київ: Наш формат, 2018. 304 с. https://biz.censor.net/columns/3120576/komandne_liderstvo_yak_porozumtisya_z_budyakim_menedjerom

11. Джим Коллінз. Від хорошого до величного. Київ: Наш формат, 2017. 368 с. https://kniga.biz.ua/pdf/6864-vid_horoshogo.pdf?srsltid=AfmBOoosCctazMAs_sfA55KTyDFrRp_eS_cfvMvPjr-zCNgD0zOpBZFU

12. Нежинська О. Лідерство та керівництво. Психологічний дискурс. Олді-Плюс, 2020. 264 с. Бібліотечний фонд кафедри менеджменту БНАУ.

13. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. Київ: Фабула, 2019. 240 с. <https://www.management.com.ua/books/view-books.php?id=2658>

14. Ланкастер Дж. Лідерство в стилі Lean. Шлях до постійного вдосконалення вашого бізнесу. Київ: К.Fund, 2017. 240 с. <https://stylus.ua/lderstvo-v-stil-lean-shlyah-do-postynogo-vdoskonalennya-vashogo-bznesu-p377839c12492.html>

15. Максвелл Дж. 21 беззаперечний закон лідерства. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 320 с. <https://lib.kherson.ua/publ.21-bezzaperechniy-zakon-liderstva-978-617-12-2296-0>

16. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів усіх спеціальностей другого (магістерського) рівня / Уклад. В. М. Лугова, С. М. Голубев. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 62 с.

<https://salo.li/00cf9B0>

17. Таранюк К. В., Кобушко Я. В. Лідерство та команда в публічному управлінні: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2020. 175 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf;jsessionid=862A1B9DA815B3BC888BB43794E64E52

18. Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. Лабораторія, 2021. 448 с. <https://y.ua/devid-rubenshteyn-buti-liderom-mudrist-vid-tih-hto-zminiv-pravila-gri-851134/p851134/>

19. Чжо Д. Становлення менеджера. Book Chef, Форс, 2020. 352 с. *Наукова бібліотека БНАУ.*

Елементи неформальної освіти

Курс «ДНК лідера» на платформі Edera. URL: <https://edera.com/projects/leader/>